

Bilag.

1.

Justitsministeriet.

København, den 10. Juni 1918.

Memorandum.

Det Synspunkt, der af de danske Myndigheder er anlagt med Hensyn til Udførselen til Island, er det, at Island som en Bestanddel af den danske Stat for saa vidt ikke rammes af de gældende Udførselsforbud.

Paa den anden Side medførte Islands særlige Belliggenhed, at man alene af Hensyn til Kontrollen med Overholdelsen af Udførselsforbudene i Forhold til andre Lande maatte have et vist Indseende med Udførselen til Island. Forinden Afgangen af et Fartøj til Island maatte der derfor være udfærdiget en Skrivelse fra Justitsministeriets Udførselskontor, hvori man udtalte, at der intet haydes mod Udførselen at erindre, men den Undersøgelse, der laa forud for en saadan Udtalelse, indskrænkede sig i alt væsentligt til en Gennemgang af Ladningslisterne til Konstatering af, om der af særlige udenrigspolitiske Hensyn maatte være Betænkeligheder ved Afsendelsen af den paagældende Vare, og Udførselen til Island foregik da ogsaa i Krigens første Aar fuldt ud i det Omfang, hvori der overfor Ministeriet fremsattes Ønske derom.

Denne Tilstand vedvarede, indtil de i Danmark indførte Rationeringsforanstaltninger nødvendiggjorde en Ændring med Hensyn til Udførselen til Island, idet det blev en naturlig Konsekvens af den her i Landet stedfundne Rationering, at man ved Udførselen til Island førte Kontrol med, at Rationeringsbestemmelserne kom til at virke paa en nogenlunde tilsvarende Maade for den islandske Befolknings Vedkommende.

I denne Sammenhæng maa det erindres, dels at en Tilbageføring fra Island af Varer, der senere skønnes at være afsendte i for store Mængder, er udelukket, saa længe enhver Udførsel fra Island hertil er afskaaret, dels at Island har haft Adgang til selvstændige og direkte Tilførsler fra Amerika. Den Vare, med Hensyn til hvis Udførsel der derfor først sattes visse Begrænsninger, var den her i Landet først rationerede Vare: *Sukker*, idet det efter Aftale med Islands Ministerium blev fastsat, at Udførsel af Sukker fremtidig kun kunde foregaa saaledes, at Sukkeret destineredes til den islandske Regering, og at med andre Ord Afsendelse fra og til private herefter var udelukket.

Efterhaanden medførte Standsningen af Tilførslerne vestfra og den som Følge deraf her i Landet opstaaede Vareknaphed, at man ogsaa for de ikke egentlig rationerede Varers Vedkommende ansaa det for nødvendigt at indføre en vis skønmæssig Rationering i Forhold til Islands sædvanlige Forbrug.

Derhos medførte den Omstændighed, at den skærpede Krigsførelse til Søs gav sjældnere Skibslejlighed, samt endvidere den Omstændighed, at man ikke kunde anse det for forsvarligt at afsende vigtigere Levnedmidler med smaa og mindre sødygtige Skibe, at Udførselen i det hele og store er blevet noget formindsket i Krigens sidste Aar, jfr. den vedlagte fra Statistisk Departement modtagne Opgørelse over Udførselen af Varer her fra Landet i Aarene 1915—16—17.

Hvad særlig angaar Korn, Møl og Grynvarer, da er Udførselen herfra foregaaet efter nærmere Forhandlinger med Ernæringsraadet og Islands Ministeriums Kontor, og medens man i den seneste Tid ikke har tilladt Udførselen af